

**VEILIG
THUIS**

HOLLANDS MIDDEN

Voor advies of melding: 088-3083636

**'s Land wijs,
's lands eer**

**ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING**

**Wat is eengerelateerd geweld
en hoe pakt Veilig Thuis
dit samen met u aan?**

De Marokkaanse Meryem heeft al anderhalf jaar in het geheim een relatie met een Nederlandse niet-moslimjongen. Toen haar oom erachter kwam, heeft de hele familie zich tegen haar gekeerd. Zij vernederen Meryem, schelden haar uit of negeren haar. Hoewel gedwongen huwelijken binnen haar familie niet gebruikelijk zijn, dreigt haar oom haar in de zomer naar Marokko te sturen en uit te huwelijken. Door deze situatie heeft Meryem last van depressieve klachten en concentratieproblemen.

Vermoedt u dat uw patiënt, cliënt of leerling te maken heeft met eergerelateerd geweld? Eergerelateerd geweld vraagt om actie. In deze brochure staat wat u kunt doen.

Neem voor advies contact op met Veilig Thuis. Wij helpen u bij:

- de aanpak van eergerelateerd geweld
- het vinden van passende zorg
- voorlichting en preventie.

Wat is eergerelateerd geweld?

Definitie

Bij eergerelateerd geweld staat de eer van de familie centraal. Volgens Advies- en Onderzoeksgroep Beke is eergerelateerd geweld elke vorm van geestelijk of lichamelijk geweld die

- gepleegd is vanuit een collectieve mentaliteit en
- in reactie op een (dreiging van) schending van de eer van een man of vrouw en daarmee van zijn of haar familie,
- waarvan de buitenwereld op de hoogte is of dreigt te raken.

Familie-eer

Eer is iets concreets, het is een bezit. Dit bezit kan worden aangetast of afgepakt. Vooral in sterke 'wij-culturen' kan grote waarde worden gehecht aan familie-eer. Bij familie-eer speelt onder meer welvaart een belangrijke rol. Maar de eer kan ook stijgen of dalen door het gedrag van afzonderlijke familieleden. Overigens komt eergerelateerd geweld ook voor in westerse kringen.

Eer bewaken

Familieleden kunnen de familie-eer bewaken door trouw en oprecht te zijn, behulpzaam en gastvrij, geen misdrijven te plegen, niet te roddelen en zich kuis te gedragen.

Eer aantasten

Buitenstaanders of familieleden zelf kunnen de eer aantasten of schenden. Als een familielid zich misdraagt, verliest zowel die persoon als zijn of haar familie aan eer.

Eer herstellen

Als de eer is aangetast, moet eerherstel plaatsvinden. Dit herstel van de eer gaat vaak gepaard met mentaal of fysiek geweld.

Algemene familie-eer

Bij algemene familie-eer gaat het om de reputatie van de man in de ogen van de gemeenschap. Kan hij zijn mannelijke autoriteit als vader en echtgenoot op adequate wijze waarmaken? Is hij een weerbaar lid van zijn familie?

Seksuele familie-eer

Bij seksuele familie-eer gaat het om de zeden van een familie. De seksuele eer is een gemeenschappelijk bezit, waar elk familielid zijn verantwoordelijkheid voor moet dragen. Vrouwen mogen (tot hun huwelijk) geen seksuele relaties hebben en ze moeten zich kuis gedragen. De man bewaakt en beschermt de fysieke onbevleetheid en kuisheid van zijn vrouwelijke familieleden.

De vader van Yusuf schaamt zich tegenover zijn familie in Pakistan. Dat zijn zoon 'slechts' een vmbo-opleiding volgt, is zijn eer te na. Uit angst voor zijn vaders reactie gooit Yusuf zijn tussenrapport met slechte cijfers weg. Maar aan het eind van het schooljaar is er een rapportavond. In het bijzijn van zijn mentor kleineert zijn vader Yusuf zodanig dat hij geen woord meer kan uitbrengen. Thuis wordt hij in elkaar geslagen. Zijn moeder kiest partij voor zijn vader en roept dat hij haar familie te schande maakt.

Wel en niet doen

Plegers van eergerelateerd geweld voelen zich verplicht geestelijk of lichamelijk geweld te gebruiken om de familie-eer te redden. Als u vermoedt dat uw patiënt, cliënt of leerling te maken heeft met eergerelateerd geweld, is het belangrijk actie te ondernemen. Eergerelateerd geweld kan echter om een andere aanpak vragen dan andere vormen van huiselijk geweld. Een verkeerde aanpak kan het slachtoffer verder in gevaar brengen.

Niet doen

- Pionieren
- Familie betrekken of informeren
- Eigen normen en waarden opleggen
- Opvallend contact zoeken met het slachtoffer

Wel doen

- Maak uw vertrouwenspositie waar
- Win advies in bij de aandachtsfunctionaris, Veilig Thuis
- Vul de checklist eergerelateerd geweld in (zie kader achterop deze brochure)
- Houd contact met het slachtoffer
- Luister en vraag door
- Zie ook de routekaart voor de professional op de voorlaatste pagina van deze brochure

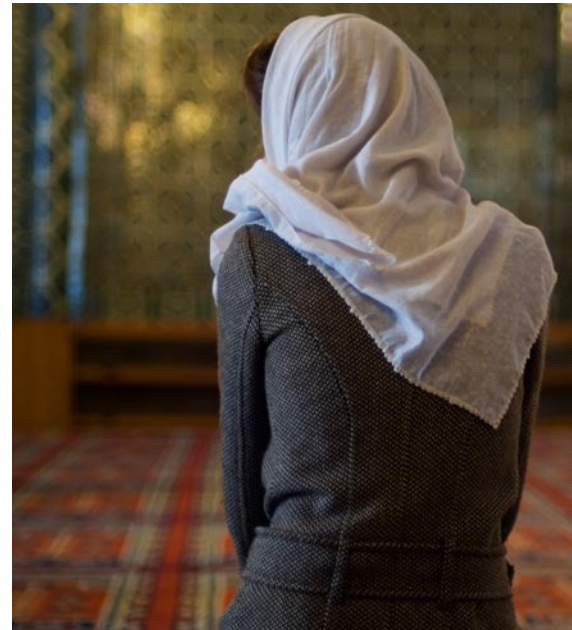
Vormen van eergerelateerd geweld

Er zijn veel vormen van eergerelateerd geweld, van mild tot zeer ernstig. Zowel meisjes en vrouwen als jongens en mannen kunnen slachtoffer zijn. Voorbeelden zijn:

- Angst aanjagen, dreigementen uiten en psychische druk uitoefenen
- Vrijheid beperken
- Gedwongen huwelijk
- Verbieden van een relatie of huwelijk met een zelfgekozen partner
- Terugsturen naar of achterlating in het land van herkomst
- Gedwongen abortus
- Gedwongen afstaan van een pasgeboren kind
- Afpakken van kinderen
- Uitstoting uit de familie of dood verklaren
- Verminking
- Moord

Herken de signalen!

Bewust of onbewust kunnen slachtoffers en plegers signalen geven die wijzen op eergerelateerd geweld. Om escalatie te voorkomen, is het van belang dat professionals deze signalen herkennen.

Nadia wil helemaal niet trouwen, in elk geval niet met de huwelijkskandidaat die haar ouders op het oog hebben. Hij woont in Iran en deze zomer zal ze hem ontmoeten. Verlieft is ze wel, op een klasgenote. Maar die gevoelens verbergt ze voorlopig. Een lesbische relatie is in de ogen van haar familie onbestaanbaar. Het liefst zou ze dit jaar niet op vakantie gaan.

Signalen die mogelijk duiden op eengerelateerd geweld.
Ziet u bij uw patiënt, cliënt of leerling één of meerdere signalen?
Mogelijk is er dan sprake van eengerelateerd geweld.

Signalen gedrag slachtoffer:

- verbreekt vriendschappen zonder duidelijke reden
- verandert van kleding, van modern naar traditioneel of andersom
- kondigt plotseling een verloving met een vreemde aan
- leidt een dubbelleven, met groot verschil in gedrag
- is angstig voor bedreiging met de dood
- heeft gevoelens van schaamte en schuld
- heeft loyaliteitsconflicten
- vertoont wegloopgedrag
- heeft moeite met het leggen van contact
- sluit zich af van de buitenwereld
- zinspeelt op zelfmoord
- heeft een fatalistische houding

Signalen gedrag pleger:

- haalt en brengt het slachtoffer, surveilleert
- roddelt of maakt ruzie over een meisje
- uit dreigementen
- belangrijke zaken (werk, school, religie) worden ondergeschikt
- contact met familieleden neemt plotsteling toe
- reist plotseling naar familie of heeft familiebeeraad
- verhuist naar de plaats waar de eerschender woont
- doet emotionele en gewelddadige uitspraken

Signalen op school of werk:

- verzuim, mogelijk gestimuleerd door ouders
- verminderde prestaties
- verzoek om verlengde vakantie
- te laat terugkeren uit land van herkomst
- opzien tegen komende vakantie

Signalen op het gebied van gezondheid:

- lichamelijke klachten
- psychische klachten
- depressieve klachten
- slaapstoornissen
- vroege/ongewilde zwangerschap
- verzoek tot geheime abortus
- verzoek tot maagdelijkheidsverklaring

Signalen op het gebied van vrijheid en integriteit:

- niet zelfstandig mogen reizen
- blokkade van toegang tot werk, school en sociaal leven
- isolatie en sterke inperking van de basisbewegingsvrijheid
- geen beschikking over eigen identiteitsbewijs en financiën
- geen vrije partnerkeuze en huwelijksdwang
- betrokkene of familielid wordt vermist
- Homoseksualiteit en biseksualiteit zijn niet toegestaan;
- Transgendergevoelens en transseksualiteit zijn niet toegestaan

Signalen in gezin en familie:

- eerdere gedwongen huwelijken
- huwelijken op jonge leeftijd
- dubbele moraal
- plotselinge verhuizing
- dwangcultuur
- eerdere vermissingen van gezins- of familieleden
- er wordt veel geroddeld over een familie
- afwerende houding naar politie en hulpverlening

Routekaart eengerelateerd geweld

Consultatieteam Eergerelateerd Geweld

De dynamiek van eergerelateerd geweld is complex en het is van belang dat professionals casuïstiek met elkaar kunnen bespreken. Daarvoor kunt u het Consultatieteam Eergerelateerd Geweld inschakelen. In het consultatieteam zitten onder meer hulpverlenende organisaties en de politie.

Dit team:

- biedt consult aan professionals die in hun werk (potentiële) slachtoffers en plegers van eergerelateerd geweld tegenkomen over wie grote zorg is;
- stelt professionals in staat casuïstiek adequaat op te pakken door kennis en aanbod uit de deelnemende organisaties bij elkaar te brengen;
- bevordert de deskundigheid van professionals door casuïstiekbespreking.

Heeft u een casus waarvoor u het consultatieteam wilt inschakelen? Overleg dan met Veilig Thuis over de mogelijkheden.

* Checklist Eergerelateerd geweld

De Ketenpartners eergerelateerd geweld In Hollands Midden werken met de checklist eergerelateerd geweld. Deze checklist helpt professionals om de problematiek goed in kaart te brengen. U vindt de checklist op www.veiligthuishollandsmidden/professionals/downloads.

Voor advies of melding: 088-3083636

www.veiligthuishollandsmidden.nl
info@veiligthuism.nl

Postadres: postbus 121, 2300 AC Leiden

Bezoekadres Leiden:
Schuttersveld 32
2316 ZD Leiden
werkdagen 8.30 tot 17.00 uur

Bezoekadres Gouda:
Thorbeckelaan 5
2805 CA Gouda
werkdagen 8.30 tot 17.00 uur

Uitgave januari 2016, publicatienummer: F16117 - Folders bestellen: infodoc@ggdhm.nl

**ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING**